

בג"ץ על שחרור האסירים: המדינה לא נותנת תשובות

בדין בעתירה נגד שחרור עשרות אסירים פלסטינים תקפו שופטי בג"ץ את תשובת המדינה. "אין חובה שבג"ץ לא יתערב בנושאים מדיניים", ציין השופט אדמונד לוי. "מחווה לאבו-מאזן? אותי זה לא משכנע". השופטת פרוקצ'יה: כשאין תמורה לשחרור עולות שאלות

20:13 24/8/2008 | שמואל מיטלמן

ביקורת חריפה בבג"ץ על התנהלות הממשלה בהחלטתה לשחרר 199 אסירים פלסטינים, כמחווה ליו"ר אבו-מאזן - מהלך שצפוי להתחיל מחר (ב'). השופטים אילה פרוקצ'יה, אדמונד לוי ויורם דנציגר השמיעו דברים נוקבים על כך שהמדינה סיפקה להם במהלך דיון בעתירה נגד השחרור "סיסמאות" בלבד, במקום הסברים משכנעים, ובעיקר לא מנתה את השיקולים המדיניים העומדים מאחורי ההחלטה החריגה על שחרור האסירים.

שחרור אסירים פ-אי: צילום ארכיון

השופטים הוטרדו במיוחד מכך שמדובר במהלך חד צדדי, ללא תמורה, ומכך שחל מהפך בעמדת הממשלה כלפי הקריטריונים לשחרור מחבלים, עליהם היא הקפידה עד כה - לא לשחרר אסירים עם דם על הידיים ולא לשחרר אסירים שטרם ריצו שני שלישי מתקופת מאסרם.

ההסבר המשפטי של הפרקליטות לא הניח את דעתם של השופטים, שביקשו לשמוע הסבר מגורם מדיני מוסמך. בעקבות ביקורתם, הוזעק לדיון המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, מייק בלאס, המעורב בפרטי המשא ומתן עם הפלסטינים. לבקשתו, נשמעו הסבריו בדלתיים סגורות. החלטת השופטים צפויה להינתן בהמשך הערב.

השופטת פרוקצ'יה: מה עומד מאחורי המהלך?

את העתירה לבג"ץ הגיש ארגון נפגעי הטרור אלמגור, בניסיון אחרון למנוע את המהלך. הארגון טען, באמצעות עו"ד נפתלי ורצברגר ובאמצעות מנכ"ל הארגון מאיר אינדור, כי בהחלטה על שחרור האסירים פרצה הממשלה את "הקווים האדומים" כאשר לראשונה חרגה מהקריטריונים המקובלים והחליטה לשחרר שני אסירים עם דם על הידיים, שרצחו ישראלים ועוד למעלה ממאה אסירים שטרם ריצו שני שלישי מהעונש.

נציגות הפרקליטות, עו"ד מיכל צוק-שפיר ומנהלת מחלקת החנינות במשרד המשפטים, עו"ד אמי פלמור, ניסו לשכנע את השופטים שאל להם להתערב בעניין ושראו לדחות את העתירה על הסף משום שהממשלה התבססה על שיקולים מדיניים, שבג"ץ אינו מתערב בהם.

השופטת פרוקצ'יה לא השתכנעה והקשתה עליה. "יש חידוש במהלך השחרור הזה", אמרה. "ראשית, משום שהוא לא נעשה כנגד תמורה כלשהי, ושנית כי הוא סוטה מהקריטריונים שנקטו בעבר - אי שחרור אסירים עם דם על הידיים וכאלו שטרם ריצו שני שלישי ממאסרם. לכן, נשאלת השאלה מה עומד מאחורי המהלך הזה?".

"מחווה לאבו-מאזן? אותי זה לא משכנע"

עו"ד צוק-שפיר ציינה כי הממשלה ביקשה באמצעות המהלך "להעביר מסר שלא משחררים אסירים רק כתוצאה מחטיפות ואיומים, אלא גם על ידי נכונות לנהל משא ומתן במסגרת מהלך מדיני".

השופט אדמונד לוי 90 פלאש: צילום ארכיון

השופט לוי לא הסתיר את פקפקיו על רקע הניסיון המצטבר עם שחרור מחבלים בעבר. "מחווה לאבו-מאזן? אותי זה לא משכנע", הוא אמר גלויות. "הרי אנו יודעים שלחץ מתמיד מביא לשחרור אסירים. מה קרה הפעם?".

עו"ד צוק-שפיר: "זהו נושא מרכזי במשא ומתן מדיני".

השופט לוי התרעם: "אנו יושבים פה לשמוע תשובות ולא סיסמאות".

כאן הסבירה מנהלת מחלקת החנינות, עו"ד פלמור, כי בהווה של הציבור הפלסטיני הנושא המרכזי הוא שחרור האסירים, וכי הגורמים המדיניים סבורים שהשחרור ישגר מסר חיובי בכל המישורים. "אני משפטנית, ולא לי לקבוע אם זה נכון או לא", אמרה. "מה כבר אפשר לבדוק בזמן כל כך קצר?"

עו"ד פלמור הוסיפה לגבי שני האסירים עם דם על הידיים כי האחד הורשע ברצח תלמיד ישיבה וברצח סיעת ונידון לשני מאסרי עולם. השני הורשע ברצח תושבת פתח תקווה, ונידון למאסר עולם. לדבריה, השניים אסירים ותיקים, המרצים כבר 27 ו-31 שנות מאסר, והשב"כ מחשיב אותם כ"מתונים".

השופטת פרוקצ'יה לא השתכנעה. "כאשר סוטים מהקריטריון, השאלה היא באיזה היקף", אמרה. "כאשר אין תמורה לשחרור, עולות שאלות".

יה'השופטת אילה פרוקצ' אתר בתי המשפט: ם ארכיוןצילול

השופטת פרוקצ'יה הוסיפה בביקורתה כי הממשלה לא נתנה פרק זמן סביר לביקורת משפטית וציבורית על המהלך. החלטת הממשלה ניתנה ביום שני שעבר ואילו השחרור אמור להתבצע כבר מחר - תוך שבוע ימים.

"זהו זמן בלתי סביר לחלוטין לביקורת, הן של העותרים, הן של גורמים נוספים ובוודאי של בית המשפט", אמרה השופטת פרוקצ'יה. "מה כבר אפשר לבדוק בזמן כל כך קצר?"

כאשר נציגת הפרקליטות שבה והעלתה את מחסום השיקולים המדיניים העומד בפני בג"ץ, הטיח בה השופט לוי: "את משיבה לנו בסיסמאות. אין חובה בדין שבג"ץ לא יתערב בנושאים מדיניים. זהו סכר שבג"ץ שם לעצמו. אבל פה אין בפנינו שום הסבר כתוב להחלטת הממשלה. את מדברת איתנו בסיסמאות. זה לא נשמע רציני. אני מנסה להבין את ההיגיון אבל לא מצליח. אי אפשר לדחות אותנו בקש, בסיסמה שמדובר בהחלטת מדינית".